

فاجعه‌ای که دامان همه ورزش را گرفت

بی‌توجهی‌ها داوری ایران را نابود کرد

گذارش
دنیاجدیری

است. مهره‌ای تأثیر گذار که حضورش در بازی‌ها به دلیل ایجاد هماهنگی بهتر و جلوگیری از خطا و نابرابری، اهمیت بسیار دارد. داوران بدون شک عضو جدانشدنی ورزش هستند که بی‌توجهی به آنها طی سال‌های اخیر، انتقادهای بسیاری را از این افراد در رشته‌های مختلف به دنبال داشته است.

رشد ورزش و تبدیل شدن آن به یک صنعت در دنیا طی سال‌های اخیر باعث شده تا داوران نیز در این مسیر حرکت کنند و جایگاه قابل توجهی را در هر رشته به خود اختصاص دهند. ورزش ایران نیز از این مقوله مستثنی نبوده و در سال‌های اخیر، داوران بسیاری را در رشته‌های مختلف به دنیا معرفی کرده‌است. داورانی که با قضاوت‌های خود در سطوح بالای رقابت‌های بین‌المللی، افتخارات بسیاری را برای پرچم پر افتخار ایران به ارمغان آورده‌اند. روندی که اما چند سالی است به دلیل بی‌توجهی محرز مسئولان، با افتی فاحش رو به رو شده است. مسئله نگران کننده‌ای که تنها به یک رشته خاص محدود نمی‌شود و هر سال دایره آن گسترده و گسترده‌تر می‌شود، به طوری که فاصله چندانی با فاجعه ندارد!

فوتبال ایران در طول تاریخ، داوران بنامی را معرفی کرده است. داورانی که افتخارات قابل توجهی چون قضاوت در رقابت‌های مهم بین‌المللی از جمله جام جهانی و المپیک را در کارنامه کاری خود داشتند. اگر چه در مقطعی قضاوت یکی از مهم‌ترین دربی‌های فوتبال ایران به دست داوران خارجی سپرده می‌شد اما با گذشت زمان جامعه این پرونده را بست که توانست لیست‌هایی قابل اتکا را معرفی کند. به گونه‌ای که سال‌ها ایران داورانی با سطح بالا در لیست‌الیت خود داشت که قضاوت‌های قابل قبولی ارائه می‌دادند اما آخرین نفر از این نسل بی‌گمان علیرضا فتاحی است که بی‌توجهی‌ها و عدم حمایت‌ها و راه به حضور در استرالیا ترغیب کرد و طی تصمیمی عجیب از سوی کمیته داوران امسال آخرین حضور خود در جام جهانی را تجربه می‌کند و برای همیشه از لیست‌الیت ایران کنار می‌رود. آن هم در شرایطی که نه فقط هیچ جایگزینی برای او نیست که داوری‌های فوتبال ایران

چیزی شبیه به فاجعه است. فاجعه‌ای که طی سال‌های اخیر صدای باشگاه‌ها را به حق در آورده است. انتقادهایی که اما هنوز راه به جایی نبرده و تغییری در وضعیت داوری ایران ایجاد نکرده است!

در واقع داوری طی سال‌های اخیر به یک بده بستان بین مسئولان فوتبال و هیئت‌های استان‌ها تبدیل شده است، به گونه‌ای که فدراسیون، کمیته و دیار تمان داوری در ازای گرفتن رأی و حمایت استان‌ها، زمینه را برای قضاوت داوران معرفی شده در لیگ برتر و لیگ یک فراهم می‌کنند. بی‌آنکه داوران معرفی شده توانایی، مهارت، دانش، استعداد و تجربه لازم را در این زمینه داشته باشند و عمده آنها نقراتی هستند که توانایی خوبی برای لابی کردن با رؤسای هیئت‌های فوتبال و دیار تمان‌های داوری استان خود دارند. افرادی که مراحل لازم برای به دست گرفتن سوت داوری را طی نکرده‌اند و به همین دلیل حضورشان در رقابت‌های داخلی همواره در سراسر شده و تأثیرات زیادی روی نتایج رقم خورده

تأثیر ۵۰ درصدی ویدئوچک در کاهش اشتباهات

محمدرضا تندروان*

ورزش جهان به سمت استفاده از تجهیزات الکترونیک حرکت کرده و این مسئله در همه کشورها مورد توجه است. این تجهیزات در جهت کاهش اشتباهات ساخته شده‌اند، ولی متأسفانه والیبال ما هنوز تجهیزات الکترونیکی را در اختیار ندارد. والیبال نوین به ویدئو چک نیاز دارد و از این طریق درصد قضاوت‌های اشتباه کاهش خواهد یافت. خیلی از این اشتباهات به خاطر نداشتن ویدئوچک است. این مسئله کاملاً طبیعی است. ویدئوچک تا ۵۰ درصد میزان اشتباهات را کاهش می‌دهد. تیم خود من در یکی از بازی‌ها به خاطر همین اشتباهات متضرر شد و این مسئله قطعاً برای هیچ تیم و مربی خوشایند نیست. منتها در لیگ امسال حتی چیدمان بازی‌ها نیز تغییر کرده است. به این صورت که داوران بین‌المللی حتی به عنوان داور دوم نیز در بازی‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. در این شرایط عملکرد تیم داوری تقویت می‌شود. اعتراضات به داوری از سوی مربیان و بازیکنان همیشه بوده منتها جنس خطای داوری با بازیکن و مربی متفاوت است. ضمن اینکه تصمیمات داور در نتیجه مسابقه تأثیر مستقیم می‌گذارد و حتی حاصل زحمات یک تیم و باشگاه را تغییر می‌دهد. داوری در ورزش بحث حساس و تأثیر گذاری است. انتظارم این است که از استفاده از تجهیزات جدید غافل نشویم. در بین داوران ما بحث غرض یا تخلف وجود ندارد. اگر چنین مسائلی هم باشد قطعاً برخورد مسئولان

را به همراه خواهد داشت. شخصاً چنین مسائلی را ندیدم. امیدوارم با تکمیل شدن تجهیزات اعتراضات و نگرانی‌ها نیز کمتر شود. برگزاری کلاس داوری تنها راهکار نیست. داوران با حضور در مسابقات و قضاوت در بازی‌ها آیدیده می‌شوند و نه حضور در کلاس‌ها. داوران به کسب تجربه نیاز دارند و آنها نیز مثل مربیان باید در مسابقات لیگ این تجربه را پیدا کنند. امیدواریم کمیته داوران با رصد دقیق، داوران با استعداد را کشف کنند و برای پرورش آنها برنامه‌ریزی داشته باشند. داوری نیز به کشف استعداد نیاز دارد. باید به داوران جوان میدان داد تا از این حیث نیز ارتقا پیدا کنند. همه والیبال با کمک هم پیشرفت می‌کند. چیدمان داوری و تغییراتی که در این زمینه داشتیم برای من کاملاً محسوس بوده است. نسبت به سال گذشته این مسئله بهتر شده است. درواقع فاکتورهای انتخاب آکیپ داوری عوض شده است. در گذشته یک داور بین‌المللی بالا بود و یک داور ملی را پایین می‌گذاشتند اما در حال حاضر و در برخی بازی‌ها هر دو داور بین‌المللی هستند. این تغییر رویه تأثیر زیادی روی قضاوت‌ها داشته است. همانطور که تأکید کردم اشتباهات داوری روی تیم ما هم تأثیر داشته و اعتراض کردیم و به اعتراض مان رسیدگی لازم شد. حتی داور مذکور چند هفته قضاوت نکرد. در این زمینه پیشرفت وجود داشته است، اما هنوز باید بیشتر از اینها کار شود تا داوری‌مان نیز ارتقا یابد.

*مربی والیبال

می‌گذار. د. قضاوت‌های پر حرف و حدیسی که تنور شایعات مختلف را داغ می‌کند؛ شایعاتی چون داستان داورانی که بازی‌ها را در می‌آورند! شایعاتی که در واقع قضاوت پر حرف و حدیث و سر تا پا اشتباه داوران است که بازار آن را داغ می‌کند.

افت فاحش داوری و بی‌توجهی به آن اما تنها مختص فوتبال نیست و این داستان تأسفار طی سال‌های اخیر به سایر رشته‌ها نیز سرایت کرده است، به طوری که صدای والیبالی‌ها و بسکتبالی‌ها نیز در این زمینه در آمده و اعتراض‌های بسیاری را در سال‌های اخیر از مدیران باشگاه‌ها و مربیان این رشته‌ها شاهد بوده‌ایم. این در حالی است که والیبال و بسکتبال نیز همچون فوتبال داوران مطرح و خوشنام زیادی داشتند. برای نمونه فرهاد شاهمیری، یکی از داوران نام‌آشنای والیبال ایران است که چیزی حدود ۲۵ سال سابقه قضاوت در والیبال را داشته و به گفته خودش تورنمنتی نبوده که او تجربه حضور در آن نداشته باشد و در مسابقات آسیایی و جهانی در همه

برای قضاوت‌های بی‌نقص یاری می‌کند اما در ایران حتی برای ورود این تکنولوژی‌ها نیز هیچ گام مثبتی برداشته نشده است. البته همواره وعده‌های مختلفی در زمینه بالا بردن سطح کیفی داوران داده می‌شود اما هنوز گویی زمان عملی شدن این وعده‌ها نرسیده است! تلاش برای عضویت ایران در کمیته داوران کنفدراسیون آسیا، افزایش میانگین سطح تحصیلات و آگاهی داوران، برگزاری دوره‌های مختلف با حضور مدرسان صاحب‌نام به خصوص قبل از شروع رقابت‌های لیگ، استفاده از تمامی ظرفیت داوری ایران (چه در فوتبال، چه در والیبال و بسکتبال و...) از جهت منافع ملی نسبت به منافع شخصی در تصمیم‌گیری‌ها، توجه به اخلاق‌مداری در بررسی عملکرد داوران، سطح‌بندی داوران کشور بر اساس توانایی و با محوریت زبان انگلیسی، توجه به کشف استعدادهای داوری، ایجاد بسترهای لازم برای ارتباطات مناسب داوران ایران با نهادهای مرتبط داوری در آسیا و جهان، تأکید بر زبان انگلیسی برای ارتقای داوران، برطرف کردن مشکلات چیدمان داوران در مسابقات داخلی، داشتن تشکیلات منسجم و قدرتمند در کمیته داوران، برگزاری کلاس‌های داوری و کلینیک‌های داوری و به کارگیری تجهیزات و امکانات جدید برای قضاوت در مسابقات از جمله وعده‌هایی است که تا به امروز داده شده اما یا عملی نشده است یا اگر هم شده در آن سطحی نبوده که بتواند تأثیر خاصی داشته باشد. خصوصاً که تکنولوژی‌های قابل توجهی چون VAR چشم‌عقاب نیز در بالا بردن هر چه بیشتر توانایی داوران

داوری ایران در رشته‌های مختلف در حالی روزه به روز افت می‌کند که در دنیا شرایط به گونه‌ای متفاوت است. خصوصاً که تکنولوژی‌های قابل توجهی چون VAR چشم‌عقاب نیز در بالا بردن هر چه بیشتر توانایی داوران

نکته کارشناسان
شیوانوروزی

مشکل داوری نداشتن برنامه است نه VAR

نوید مظفری*

برای ارتقای کیفیت داوری‌ها باید مسائل زیادی تغییر کند، اما طی این سال‌ها آیا تغییری ایجاد شده است؟ وقتی کاری برای این موضوع انجام نشده و قدمتی در جهت پیشرفت داوری برداشته نشده است نباید انتظار رشد داشت. سال‌هاست یک روال معمولی در دستور کار قرار دارد، روال معمولی یعنی اینکه بازی‌ها طبق برنامه برگزار شوند و مشکلی از این بابت وجود نداشته باشد. در خلال مسابقات چند کلاس داوری نیز تشکیل می‌شود. ۲۰ سال است که کلاس‌های داوری در همین سطح و با همین شیوه برگزار می‌شود. قاعدتاً وقتی تغییری در رویه ایجاد نمی‌کنیم نباید منتظر ارتقای عملکرد داوران باشیم. در هر حوزه‌ای برای پیشرفت باید تغییراتی به وجود آورد. بزرگ‌ترین مشکل داوری ایران نبود برنامه‌ریزی بلندمدت است! اصلاً مشخص نیست تکلیف داوران چه خواهد شد. هر مدیر جدیدی هم که روی کار می‌آید روز از نو و روزی از نو، تا زمانی که به این مسائل توجه نشود و مدیران تغییری در رویه ایجاد نکنند مشکلات گذشته ادامه خواهد داشت. تمام فکر و ذکر مسئولان فوتبال برگزاری مسابقات است. هر رئیسی می‌خواهد در چشم باشد و کارش بازتاب پیدا کند. داوری اتاق فکر ندارد. اعضای کمیته داوران را نیز افرادی یک‌سو تشکیل می‌دهند، درحالی که در این کمیته باید افراد با نظرهای مختلف حضور داشته باشند تا تفکرات مختلف به داوری کمک کند. اینکه چهار، پنج نفر در کمیته داوران باشند و هر چه رئیس

ضرر به به ورزش باتوسعه ناهمگون

فریدون حسن

وقتی حرف از توسعه زده می‌شود باید نگاه به آن یک توسعه همگانی باشد. در هر مقوله‌ای که توسعه هدف آن است اگر این مهم منحصر به بخشی خاص شود و بخش دیگر در همان حد قبل باقی بماند در اصل توسعه‌ای صورت نگرفته است. توسعه یک بخش و در جازدن بخش دیگر باعث می‌شود با یک کالبد ناهماهنگ و زشت روبه‌رو شویم که قسمتی از آن رشد و توسعه پیدا کرده و بخشی دیگر در جازده است. بنابراین توسعه باید در همه جهات و همه بخش‌ها انجام گیرد.

اتفاقی که در ورزش ایران افتاده نمونه بارز این توسعه‌یافتگی در برخی بخش‌ها و در جازدن برخی دیگر است. فوتبال، والیبال و بسیاری از رشته‌های دیگر ورزش ایران طی یکی دو دهه گذشته به‌لحاظ فنی رشد قابل توجهی داشته‌اند. این رشد و توسعه باعث شده است حتی پا را فراتر از آسیا گذاشته و رقیبی جدی برای تیم‌های مطرح دنیا باشند، اما هم‌زمان در این رشد و توسعه فنی در بسیاری بخش‌های دیگر این رشته‌ها با معضل در جازدن و رکورد مواجه هستند که باعث شده است حتی جلوی توسعه بیشتر آنها به لحاظ فنی هم گرفته شود.

فدراسیون‌های ورزشی ایران از باب مسائل مدیریتی، امکانات و حتی در برخی موارد مربیان هنوز در شرایط سابق به سر می‌برند اما در بعد فنی پیشرفت داشته‌اند. پیشرفت‌هایی که اگر خوب نگاه کنیم همه حاصل تلاش‌های فردی ورزشکاران است. موضوع داوری در رشته‌های پرهوادار و تماشایی چون فوتبال و والیبال هم نمونه‌ای از همین مقوله است. مسئله‌ای جدی که حالا با اعتراض‌ها و انتقادهای زیادی هم همراه شده است.

بسیاری از منتقدان بر این باورند که داوری در فوتبال هم‌تراز خود فوتبال رشد نکرده و باعث حاشیه‌های زیادی شده است. این موضوع حالا در والیبال هم دیده می‌شود. در حالی که والیبال ایران یکی از برترین تیم‌های حال حاضر والیبال جهان را دارد اما از لحاظ داوری با مشکلات زیادی روبه‌روست به گونه‌ای که تقریباً داد تمام تیم‌های حاضر در لیگ برتر در آمده است. به‌قول سرمربی تیم ملی هم برنده و هم بازنده در هر بازی به داوری انتقاد دارند.

بدیهی است چنین روندی جلوی توسعه مناسب رشته‌های ورزششی را می‌گیرد و اجازه نمی‌دهد روند رو به رشد مناسبی را تجربه کنند و این یعنی شکست خاموش، چرا که وقتی فقط در یک زمینه رشد و توسعه داشته باشیم آن‌وقت اسیر حاشیه‌هایی می‌شویم که جمع کردن آنها بسیار سخت است و حتی می‌تواند ضربات جبران‌ناپذیری به همان بخش‌های توسعه‌یافته هم بزند.

ادامه این روند در ورزش کشور و رشته‌هایی که به عنوان مثال آورده شد به طور حتم باعث کود و عقبگرد خواهد شد. توسعه و پیشرفت ورزش باید در تمام سطوح و بخش‌ها صورت گیرد که اگر نگرفت آن‌وقت باید منتظر حاشیه‌ها و مسائلی بسیار بدتر و خطرناک‌تر از آنچه امروز می‌بینیم باشیم.

*کارشناس داوری فوتبال